

علیرضا اعرافی

مکاسب محرمة ۵

محرمات هنر ۲ (غنا)

تقریر: محمد آزادی

www.ketab.ir

برگزیده سی و هفتمین جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۸

نشر اشراق و عرفان

سرشناسه : اعرافی، علیرضا، ۱۳۳۸-

Arafi, AliReza

عنوان و نام پدیدآور : مکاسب محرمه / علیرضا اعرافی؛ تقریر علیرضا گودرزی؛ ویراستار عباسعلی مردی.

وضعیت ویراست : ویراست ۲.

مشخصات نشر : قم: موسسه فرهنگی هنری اشراق و عرفان، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : ۱۱ ج.

شابک : ۹۵۰۰۰۰ ریال: ۵-۴۴-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۱ ج. ۶۰۰۰۰۰ ریال: ۲۲-۴۵-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۱ ج. ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰۰۰۰۰۰

۸۵۰۰۰۰ ریال: ۹-۴۶-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۳ ج. ۷۰۰۰۰۰ ریال: ۶-۴۷-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۴ ج. ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰۰۰۰۰۰

۷۰۰۰۰۰ ریال: ۳-۴۸-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۵ ج. ۵۰۰۰۰۰ ریال: ۰-۴۹-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۶ ج. ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰۰۰۰۰۰

۸۰۰۰۰۰ ریال: ۵-۵۰-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۷ ج. ۷۵۰۰۰۰ ریال: ۳-۵۱-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۸ ج. ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰۰۰۰۰۰

۹۰۰۰۰۰ ریال: ۵-۵۲-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۹ ج. ۵۶۰۰۰۰ ریال: ۷-۵۳-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۱۰ ج. ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰۰۰۰۰۰

ریال: ۴-۵۴-۸۵۴۲-۹۷۸-۶۰۰-۱۱ ج. ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰۰۰۰۰۰

ج. ۲-۱۱ (چاپ اول: ۱۴۰۰) (فیب)

یادداشت : کتابنامه.

یادداشت : کتابنامه.

مندرجات :

ج. ۱. اعیان نجس - ج. ۲. کالاهای دارای منفعت حرام / تقریر احمد عابدین زاده، اصغر صفرزاده -

ج. ۳. محرمات علوم / تقریر جواد ابراهیمی؛ ویراستار عباسعلی مردی، حامد عبداللہی سفیدان -

ج. ۴. محرمات هنر / تقریر احمد عابدین زاده، حسن حیدر زاده؛ ویراستار عباسعلی مردی -

ج. ۵. محرمات هنر ۲ (غنا) / تقریر محمد آزادی؛ ویراستار احمد رضائی - ج. ۶. محرمات ورزش

و بازی / تقریر احمد شہامت، حسین مولودی، محمد کاظم مبلغ؛ ویراستار یوسف قربانی - ج. ۷.

محرمات روابط میان فردی ۱ (غیبت) / تقریر علیرضا گودرزی، احمد عابدین زاده؛ ویراستار احمد

رضائی - ج. ۸. محرمات روابط میان فردی ۲ (کذب) / تقریر سید نقی موسوی؛ ویراستار احمد

رضائی - ج. ۹. محرمات روابط میان فردی ۳ / تقریر محمد قاسم رجایی، مهرداد آوز، تقی مهری؛

ویراستار یوسف قربانی، احمد رضائی - ج. ۱۰. محرمات سیاست / تقریر سید عنایت الله کاظمی؛

ویراستار یوسف قربانی - ج. ۱۱. محرمات تجاری و اداری (اخذ اجرت برای واجبات) / تقریر احمد

عابدین زاده، جواد ابراهیمی، علی بخشی؛ ویراستار عباس مردی، احمد رضائی.

موضوع : معاملات (فقه)

موضوع : Transactions (Islamic law*)

موضوع : کسب و کار حرام

موضوع : Business, Illicit*

رده بندی کنگره : BP۱۹۰/۱

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۲۷

شماره کتابشناسی ملی : ۸۴۵۰۰۵۹

مکاسب محرّمه ۵ (محرمات هنر ۲/ غنا)

علیرضا اعرافی

تقریب: محمد آزادی
ناشر: مؤسسه اشراق و عرفان
ویراستار: احمد رمضانی
امور هنری: حمید بهرامی
نوبت و تاریخ چاپ: ویراست دوم / چاپ اول / تابستان ۱۴۰۰
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ هوشنگی
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای مؤسسه اشراق و عرفان محفوظ است

ISBN: 978-600-8542-48-3

www.eshragh-erfan.com

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۸۵۴۰

info@eshragh-erfan.com

نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۸۵۴۱

آدرس: ایران، قم، خیابان معلم، معلم ۸، کوچه شهید محقق، پلاک ۵۹

فهرست

۱۹.....	سخن مؤسسه
۲۱.....	مقدمه ویراست دوم
۲۳.....	پیشگفتار
۲۷.....	مقدمه

فصل اول: کلیات ۲۹

۲۹.....	۱. مفهوم‌شناسی
۳۰.....	یکم. تعریف لغوی غناء
۳۰.....	الف) تعریف‌های لغویان
۳۷.....	ب) ترجیع و اطراب، عناصر اصلی مفهوم «غناء»
۵۱.....	ج) جمع‌بندی مفهوم لغوی غناء
۵۲.....	دوم. تعریف اصطلاحی غناء
۵۷.....	سوم. کاربرد واژه غناء در روایات
۶۰.....	چهارم. نکاتی درباره مفهوم غناء
۶۰.....	الف) غناء؛ صوت انسانی یا غیرانسانی
۶۲.....	ب) مطلق یا نسبی بودن غناء
۶۷.....	ج) امکان تغییر مصادیق اطراب بر اساس شرایط زمان

۶۷.....	(د) تأکید بحث حاضر بر ارتکازات لغوی
۶۸.....	(ه) غناء؛ کیفیت عارض بر صوت یا محتوا
۷۱.....	(و) موسیقی عام و خاص
۷۲.....	۲. پیشینه
۷۳.....	یکم. پیشینه فراقه‌ی
۷۳.....	الف) ارتباط موسیقی با سنن الهی و غیر الهی جوامع مختلف
۷۴.....	ب) ریاضی
۷۵.....	ج) فلسفه
۷۷.....	د) روان پزشکی
۷۷.....	دوم. پیشینه فقهی
۷۷.....	الف) فقهای عامه
۷۸.....	ب) فقهای امامیه

فصل دوم: ادله حرمت غناء / ۸۱

۸۱.....	۱. آیات
۸۲.....	یکم. آیه اجتناب از قول زور
۸۳.....	الف) تطبیق «قول زور» بر غناء در روایات
۹۵.....	ب) ظهور «اجتنبوا» در الزام
۹۵.....	ج) اجتنبوا فعل امر یا نهی
۹۶.....	د) مفردات آیه
۱۰۷.....	ه) تعارض میان اطلاق امر به اجتناب و قول زور
۱۱۳.....	و) موضوعیت داشتن قول در آیه شریفه
۱۱۴.....	ز) چگونگی تطبیق قول زور بر غناء
۱۳۴.....	جمع بندی آیه شریفه
۱۳۴.....	دوم. آیه اجتناب از حضور در «زور»
۱۳۵.....	الف) روایات تطبیق آیه شریفه بر غناء
۱۳۷.....	ب) بررسی ظهور آیه در الزام

ج) معنای شهادت	۱۳۹
د) شباهت و تفاوت ﴿لَا يَشْهَدُونَ الزُّور﴾ با آیه پیشین	۱۴۶
ه) دلالت التزامی آیه بر حرمت غناء	۱۴۷
و) تعیین حکم غناء به کمک روایات	۱۴۸
جمع‌بندی آیه شریفه	۱۵۰
سوم. آیه مرور کریمانه از کنار لغو	۱۵۰
الف) نبودن روایت معتبر در تطبیق لغو بر غناء	۱۵۰
ب) تفاوت این آیه با دو آیه قبل	۱۵۱
ج) مفردات آیه	۱۵۱
د) ظهور آیه در حرمت	۱۶۱
ه) مطلق بودن «مَرَوْا کَرَامًا»	۱۶۲
جمع‌بندی آیه شریفه	۱۶۳
چهارم. آیه اشتراء لهو الحدیث	۱۶۴
الف) شأن نزول آیه	۱۶۵
ب) تطبیق لهو الحدیث بر غناء در روایات	۱۶۵
ج) مفردات آیه	۱۶۹
جمع‌بندی آیه شریفه	۱۹۲
پنجم. آیه اعراض مؤمنان از لغو	۱۹۴
الف) معنای لغو	۱۹۵
ب) نسبت «لهو» و «لغو»	۱۹۵
ج) تفاوت مصادیق «لغو» در نگاه شرعی با نگاه عرفی	۱۹۶
د) بررسی ظهور آیه در حرمت	۱۹۶
ششم. آیه ﴿وَ أَنتُمْ سَامِدُونَ﴾	۱۹۹
الف) استدلال اول: سمود به معنای غناء	۱۹۹
ب) استدلال دوم: سمود به معنای لهو	۲۰۰
هفتم. آیه ندای شیطان	۲۰۱
استدلال به آیه شریفه برای استنباط حکم غناء	۲۰۱

مقدمه ویراست دوم

تقریر مکاسب محرمه، با اذن و توفیق خداوند تعالی و عنایت اهل بیت علیهم السلام در پانزده جلد به پایان رسید و در سال ۱۳۹۸ به عنوان برگزیده جایزه کتاب جمهوری اسلامی ایران دست یافت. به شکرانه این نعمت، در مقابل درگاه خداوند تعالی پیشانی بندگی بر زمین می‌ساییم.

از خصوصاتی که این کتاب را از کتاب‌های هم‌ردیف خود ممتاز می‌کند، طرح و بررسی دقیق و عالمانه مسائل کتاب و طرح نویی است که استاد معظم آیت الله اعرافی برای تنظیم مباحث مکاسب محرمه در کتاب حاضر ارائه نموده است. افزون بر آن، تقریر مناسب کتاب است که شامل تبدیل شیوه گفتاری و کلاسی مباحث به نوشتاری و کتابی، مستندسازی مطالب و افزودن مفهوم‌شناسی و پیشینه فقهی و فراققهی در بیشتر مباحث کتاب است. شوربختانه گاهی در تقریرات دیده می‌شود که مطالب اساتید به شکل گفتاری و بدون مستندسازی، به همان شکل القاشده، تقریر می‌شود. این امر به ظاهر امانتداری، اما مخل تقریر مناسب است؛ زیرا خواننده کتاب را سردرگم می‌کند و افزون بر اتلاف وقت خوانندگان، مراد اساتید را به شایستگی منتقل نمی‌کند.

بی‌تردید بیشتر کارهای بشری دارای اشکالات و کاستی‌هایی است؛ و تقریر حاضر از این قاعده مستثنا نیست؛ از این رو برای اصلاح بعضی اشکالات و زیباتر کردن کار، تصمیم گرفتیم کتاب حاضر را با ویراست جدید به چاپ رسانیم. برای این کار تغییرات پیش رو را در ویراست جدید انجام دادیم: